

selv personligt bidraget meget til denne Tingens Udvikling under Krigen. Det ærede Medlem har — jeg tror, jeg tør sige: med Flid — undgaaet Handelsministeriet som Mellemed i disse Sager. Jeg siger ikke noget dertil, jeg tror, det er praktisk og rigtigt, hvad der er gjort i saa Henseende, og det kunde ikke falde mig ind af Resort-Forfængelighed at ønske nogen Virksomhed foretaget i langsommere Tempo, end det er muligt at foretage den. Jeg kan ikke undlade at pege paa, hvorledes denne Holdning af det ærede Medlem paa en mærkelig Maade falder sammen med de Bestræbelser, som det ærede Medlem i øvrigt har udfoldet for at hindre Handelsministeriet i at erhverve sig en stærkere Position indadtil. Da ved min Tiltrædelse det Spørgsmaal blev taget op paa ny at henlægge Industri og Haandværk til Handelsministeriet, mødte man hos det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds en afgjort Modstand derimod, en Modstand, som stod i et besynderligt Modsætningsforhold til den indtrængende Anmodning, der i sin Tid ved Handelsministeriets Oprettelse blev rettet til Regeringen om dog endelig at henlægge Industrien og Haandværket under samme Ministerium som Handelen og Skibsfarten.

Der er udtalt en hel Del Forundring over, at Dispensationerne fra Udførselsforbudene er henlagte under Justitsministeriet og ikke under Handelsministeriet, og naar man har set det Omfang, Udførselsforbudene og deres Administration har faaet under Krigen, kan der ogsaa efter min Opfattelse godt være nogen Tvivl om, hvorvidt ikke disse Forretninger i sin Tid burde have været henlagte under Handelsministeriet. Men det saa til en Begyndelse ud, som om disse Dispensationer kun skulde komme til Anvendelse overfor særlige Arter af Varer: Landbrugsprodukter, Vaaben og Ammunition, og som, om de i det hele skulde karakteriseres af en vis Sammenhæng med Neutralitetens Opretholdelse. Dette er Grunden til, at disse Forretninger ved Krigen Begyndelse blev henlagt til Justitsministeriet, og saa har man selvfølgelig ikke senere flyttet dem derfra. Efter at de krigsførende Lande ved at optage Handelskrigen som et Led i deres Krigsførelse i høj Grad har nødvendiggjort Ud-

stedelsen af Udførselsforbud, ogsaa i de neutrale Lande, er, som jeg før nævnte Omraadet for disse vokset meget betydeligt, og der har gjort sig meget betydelige Næringsinteresser gældende ved disse Udførselsforbud, men som Følge deraf har der ogsaa fundet meget hyppige og indgaaende Konferencer Sted om disse Sager saavel mellem Ministrene som mellem Departementerne. Jeg har meget godt erfaret, at adskillige Forretningsmænd har følt sig brøstholdne over de Afgørelser, Justitsministeriet har truffet, men deraf følger ingenlunde, at Klagerne er berettigede. Interesserne i disse Spørgsmaal staa skarpt overfor hinanden, og undertiden kan det hændes, at Næringsinteresserne kan komme til at staa over selve Samfundets Interesser. Dertil kommer yderligere udenrigspolitiske Hensyn, som aldeles ikke lader sig bedømme af Klagerne.

Spørgsmaalet er, om Erhvervene havde været bedre tjente med, om Afgørelserne af disse Sager var blevet truffet af Handelsministeren. Jeg kan sige med positiv Sikkerhed, at Afgørelserne ikke vilde være blevet anderledes, end de nu har været. Jeg har i stor Udstrækning fulgt den Fremgangsmaade, som er anvendt indenfor Justitsministeriet, og jeg vilde have maattet følge ganske den samme Hovedsynsmaade, som har været ledende for Justitsministeriet, og som har været — det ønsker jeg at understrege overfor Erhvervene — i første Række at muliggøre og beskytte Produktionen og først i anden Række at foretage prisregulerende Foranstaltninger. Jeg vil dertil føje, at i de enkelte Tilfælde, jeg har haft Lejlighed til at gøre mig bekendt med, hvor man har klaget til mig eller henvendt sig til mig, har jeg ikke fundet noget som helst at udsætte paa Justitsministeriets Behandling af Tingene. Dernæst er der klaget over, at en Række egentlige prisregulerende Foranstaltninger ikke er henlagt under Handelsministeriet, uagtet de angaar Handelsforhold i stor Udstrækning, men under Indenrigsministeriet. Denne Klage beror efter min Opfattelse paa et grundigt Fejl-syn paa hele Sagen, thi disse Prisreguleringsforanstaltninger er selvfølgelig et udpræget socialt Anliggende. Der kræves